

Rekabet Kurumu Başkanlığından,
REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-1-210 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-60/1566-557
Karar Tarihi : 07.12.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : İsmail Atalay YOCU, Çiğdem TUNÇEL, Başak ARSLAN

C. BAŞVURUDA

- BULUNANLAR** : - Talya Taşımacılık Taah. İnş. Malz. Tic. San. Ltd. Şti.
Göksu Mah. Gazi Blv. No:613-C Antalya
- Aşkın Petrol Ürünleri İn. Turizm Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Kurtuluş Mah. Millet Cad. No:43 Kırıkkale
- İl-Tu Petrol İnşaat Nakliyat Oto Turizm Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Konya Devlet Yolu 25. Km. Karaoğlan Köyü Mevkii Gölbaşı/
Ankara
- Adem Köksal Oğulları Kolektif Şti.
Temsilcisi: Av. Kübra KÖKSAL
Koza Sok. No:59/2 Büyükesat/Ankara
- MSY Turizm İnş. Yem. Tem. Hiz. Pet. Ür. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Mehmet ÇETİN ve Av. Adem BAŞTÜRK
Ulusoy Sezen Sok. No:9 K:1-2-3-4 Bursa

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

YAPILAN : Lukoil Eurasia Petrol A.Ş.
Kore Şehitleri Cad. Yüzbaşı Kaya Aldoğan Sok. No:9 34394
Esentepe Şişli/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. (Lukoil) tarafından yapılan dikey anlaşmalar ve çeşitli uygulamalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un ve 2002/2 sayılı Tebliğ'in ihlal edildiği iddiası.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına intikal eden ve aşağıda yer verilen şikâyetler ile ilgili olarak hazırlanan 20.10.2011 tarih ve 2011-1-119/İİ-11-139.İAY sayılı İlk İnceleme Raporu, 27.10.2011 tarih ve 11-54 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde bir soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca ilgili şirket hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine, 4054 sayılı Kanun ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 28.11.2011 tarih ve 2011-1-210/ÖA-11-139.İAY sayılı Önaraştırma Raporu 05.12.2011 tarih ve REK.0.15.00.00-110/325 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-60 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Yapılan başvurularda özetle; Lukoil'in bayileriyle yaptığı dikey anlaşmaların ve bunlara ilişkin uygulamaların, 4054 sayılı Kanun ile 2002/2 sayılı Tebliği'ne aykırı olduğu iddia edilmektedir.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, dosya konusu iddialara ilişkin olarak;

50 - Lukoil ile Talya Taşımacılık Taah. İnş. Malz. Tic. San. Ltd. Şti., Aşkın Petrol Ürünleri İnşaat Turizm Nakliyat San. ve Tic. Ltd. Şti. ve İl-Tu Petrol İnşaat Nakliyat Oto Turizm Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. arasındaki dikey ilişkinin sona erdirilmiş olması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı,

- Lukoil ile MSY Turizm İnş. Yem. Tem. Hiz. Pet. Ür. San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Adem Köksal Oğulları Kolektif Şirketi arasındaki dikey ilişkinin hâlihazırda 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanması nedeniyle, söz konusu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı

görüşü ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Lukoil Eurasia Petrol A.Ş.

60 Aytemiz Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama A.Ş., genel kurulunun 06.12.2006 tarihli kararı uyarınca unvan değişikliğine giderek, Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş. (Akpet) unvanını almıştır. Akpet, Kurulun 14.08.2008 tarihli ve 08-50/748-304 sayılı kararı ile izin verilen işlem neticesinde Lukoil'e devredilmiştir. Lukoil hisselerinin yaklaşık %100'ü Lukoil Europe Holdings B.V.'ye aittir. Lukoil hâlihazırda Lukoil ve Akpet (Birlikte Lukoil) markalarıyla pazarda faaliyet göstermektedir.

I.2. Değerlendirme

70 Akaryakıt sektöründeki dağıtım şirketlerinin bayileriyle yaptıkları dikey anlaşmalar ve bunlara ilişkin uygulamalar hakkında, Kurum kayıtlarına muhtelif tarihlerde intikal eden başvurular bu dosya kapsamında değerlendirmeye alınmış olup, aşağıda açıklanacağı üzere, şikâyetler genel olarak, ilgili dağıtım şirketi ile bayisi arasındaki dikey anlaşmaların 4054 sayılı Kanun ile 2002/2 sayılı Tebliğ'e aykırı olduğu iddialarını içermekte ve bu konuda gerekli işlemlerin yapılması talep edilmektedir.

80 Bilindiği üzere, 26.01.2006 tarih ve 06-04/57-15 sayılı Total-Akdağ kararının Danıştay 13. Dairesi tarafından iptal edilmesi üzerine, 30.10.2008 tarihinde karar Kurul tarafından yeniden tesis edilmiş olup, bayilik sözleşmeleri ile bağlantılı ve onlarla birlikte değerlendirilen intifa, tapuya şerh edilmiş kira ve benzeri uzun süreli sözleşmelerin sürelerinin beş yıllık üst sınıra uygun hale getirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, 05.03.2009 tarihli Barbaros-Altınbaş Petrol ve Polpet-Bölünmez Petrolcülük kararlarında uygulamaların esasları belirlenmiş, izleyen süreçte birçok bireysel muafiyet ve şikâyet başvurusu karara bağlanmıştır. Önerştirmeye konu iddialar akaryakıt sektöründe çeşitli şekillerde kurulan dikey anlaşmaların farklı türlerine ilişkin olmakla birlikte, tamamı benzer şekillerde daha önce gerek şikâyet gerekse bireysel muafiyet başvurular şeklinde Kurulun önüne gelerek değerlendirilmiş ve benzer nitelikteki dikey ilişki çeşitleri bakımından içtihat birliği sağlanmıştır.

90 Kuruma yapılan başvurular çerçevesinde, akaryakıt sektöründe çok çeşitli şekillerde kurulan dikey anlaşmalarla karşılaşılmıştır. Bunlardan en yaygın olarak görülen anlaşma türünde, akaryakıt istasyonu ya da istasyon inşasına elverişli arsa/arazi maliki bayi adayı ile dağıtıcı arasında bayilik ilişkisinin kurulmasına esas teşkil eden bir protokol yapılmakta, söz konusu protokolde yüklenilen taahhüde istinaden, malik tarafından dağıtıcı lehine ilgili taşınmaz üzerinde uzun süreli kira ya da intifa hakkı tanınmasını müteakiben taraflar arasında ayrıca bayilik sözleşmesi yapılmaktadır.

Bir başka anlaşma türünde ise bayilik faaliyeti yürütmek isteyen, ancak akaryakıt istasyonu sahibi olmayan kişiler, malik ile anlaşarak taşınmaz üzerinde kira hakkı elde etmekte, söz konusu kira hakkına istinaden herhangi bir dağıtıcı ile bayilik ilişkisi kurulmaktadır. Bu süreçte, dağıtıcı ile prensipte anlaşılmasının ardından; dağıtıcı, bayi adayı ve malik

arasında üçlü bir protokol yapılmakta veya protokol yapılmaksızın, malik tarafından ilgili taşınmaz üzerinde dağıtıcı lehine intifa hakkı tanınmakta, nihayetinde dağıtıcı ile taşınmaz üzerinde kira hakkını elinde bulunduran bayi arasında da bayilik sözleşmesi imzalanmaktadır.

100 Yine sektörde yaygın olarak görülen bir başka anlaşma türünde ise daha önce dağıtıcı lehine ilgili taşınmaz üzerinde kira ya da intifa hakkı tanıyan malik ile dağıtıcı arasında bayilik sözleşmesi yapılmakta ve istasyon bir müddet malik tarafından bayi sıfatıyla işletilmektedir. Daha sonra malik ile dağıtıcı arasındaki sözleşme herhangi bir sebeple sona erdiğinde, malik tarafından bulunan ve dağıtıcı tarafından onaylanan üçüncü bir kişi bayilik faaliyetini devralmakta ya da işletme hakkı doğrudan dağıtıcı tarafından üçüncü bir kişiye kullandırılmaktadır.

110 Kuşkusuz, sektörde yukarıda sayılanlar dışında da çeşitli şekillerde kurulan ve sürdürülen dikey ilişkiler bulunmakla birlikte, bu karar kapsamında gerek yukarıda sayılan anlaşma türlerine uyan gerekse de daha farklı nitelikteki anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'a ve ilgili mevzuata uygunlukları değerlendirilmiştir.

I.2.1. Konu ile İlgili Mevzuat Hükümleri, Danıştay ve Rekabet Kurulu Kararları

2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar "dikey anlaşma" olarak tanımlanmaktadır. Tebliğ'in 3. maddesinde rekabet etmeme yükümlülüğü "*alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük*" olarak ifade edilmiştir. Tebliğ'in 5 (a) maddesinde ise, "*Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne*" uygulanmayacağı hükme bağlanmıştır.

120 Kurulun konuya ilişkin olarak daha önce almış olduğu kararlar uyarınca, 18.09.2005 tarihinden önce yapılan ve bu tarih itibarıyla kalan süresi beş yılı aşan dikey anlaşmaların, 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağı bulunmaktadır. 18.09.2005 tarihinden sonra yapılan dikey anlaşmalar ise yapıldıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen grup muafiyeti kapsamındadır.

Bunun yanında, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine veya bu yükümlülüğün anlaşmanın asli bir parçası olduğu hallerde anlaşmanın tamamına yönelik olarak getirilen beş yıllık grup muafiyeti sınırına ilişkin olarak bir istisnai durum düzenlenmiştir. Söz konusu hüküm, "*Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir ayni veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürecektse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar.*" şeklindedir.

140 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin Kılavuz'un 36. paragrafında ise, Tebliğ'in 5. maddesinde dikey anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine yönelik olarak düzenlenen istisna konusunda, "*Tebliğ'in 5 inci maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan ayni ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı*

veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması halinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir.” şeklinde açıklama yer almaktadır.

150 Söz konusu hüküm ve açıklamalar dikkatle irdelendiğinde, bahse konu istisnadan yararlanmanın, öncelikle iki koşuldandır birinin varlığına bağlı olduğu görülmektedir. Buna göre alıcı (baya) anlaşmaya dayalı faaliyetini:

- ya doğrudan veya alıcıyla hiçbir bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya (dağıtıcıya) ait tesis (akaryakıt istasyonu) üzerinde,
- ya da bizzat sağlayıcı tarafından alıcıyla hiçbir bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde edilen bir ayni veya şahsi kullanım hakkına konu tesiste

sürdüremelidir.

160 Bunun yanı sıra, Kılavuzda açıkça belirtildiği gibi, taraflar arasındaki dikey ilişkinin istisna hükmünden yararlanabilmesi için, söz konusu ilişkinin en baştan itibaren yukarıda belirtilen koşullara uygun olarak kurulması gerekmektedir. Nitekim TOTAL/Akdağ dosyasında, Rekabet Kurulu kararına karşı Danıştay 13. Dairesi'nin E.2006/1604 esas numarasına kayden açılan dava sonucunda verilen 13.05.2008 tarih ve K.2008/4196 sayılı kararın gerekçesi, bu değerlendirmeyi haklı kılmaktadır. Söz konusu kararda özetle; dağıtıcının bayiyet kurmuş olduğu hukuki ilişkinin yani taraflar arasındaki dikey anlaşmanın temelini işletme sözleşmesi ve kira sözleşmesi olmak üzere iki sözleşmeye dayandığı belirtildikten sonra, Yüksek Mahkeme'nin, bayilik sözleşmesi de dâhil olmak üzere anlaşmanın unsurlarında sonradan oluşacak değişikliklerin değil, anlaşmanın en baştan itibaren 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun olarak kurulup kurulmadığının dikkate alınması ve değerlendirmenin bu çerçevede yapılması gerektiğine işaret ettiği görülmektedir.

170 Bunun yanında, konunun akaryakıt sektörü özelinde ayrı bir önemi de bulunmaktadır. Şöyle ki; akaryakıt sektöründe akaryakıt istasyonu olmaksızın istasyonlu bayilik faaliyeti yürütülememesi nedeniyle, dağıtım firmalarının ve bayilerin yürüttükleri ticari faaliyet ile istasyon arasında sıkı bir ilişki söz konusudur. Bu nedenle, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde sayılan özel durum bir yana bırakılırsa, beş yıllık rekabet yasağı süresinin esasen; “bir dağıtıcının bir istasyonu tek seferde yapacağı sözleşmeler yoluyla diğer dağıtıcıların faaliyetine kapatabileceği üst sınır” olarak yorumlanması gerekmektedir.

180 Diğer taraftan, Rekabet Kurulunun ve Danıştayın konuyla ilgili olarak daha önce almış olduğu kararlar ile de sabit olduğu üzere, intifa, tapuya şerh edilmiş kira veya benzer etkiye sahip sözleşmeler, bayi üzerindeki rekabet etmeme yükümlülüğünün süresinin 2002/2 sayılı Tebliğ ile düzenlenen beş yıllık üst sınırı fiili olarak aşmasına neden olmaktadır. Bu bakımdan, işbu dosya kapsamında yer alan ve rekabet yasağı içeren bayilik sözleşmeleri ve bunlarla bağlantılı intifa, kira gibi sözleşmelerin, aralarındaki hukuki ve iktisadi ilişki nedeniyle tek bir anlaşma olarak 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygunluklarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

1.2.2. Önerştirmaya Konu Dikey Anlaşmalar Bakımından Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un “Muafiyet” başlıklı 5. maddesine göre, Rekabet Kurulu, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verebilir: Bu koşullar 5. maddenin birinci fıkrasında aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

- 190
- a. Malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
 - b. Tüketicinin bundan yarar sağlanması,

11-60/1566-557

- c. İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d. Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.

200 Dikey anlaşmalarda yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerine Tebliğ ile getirilen beş yıllık sürenin üzerinde bir süre için muafiyet tanınması ancak ve ancak çok istisnai hallerde makul görülebilir. Rekabet Kurulu tarafından akaryakıt sektöründeki dikey anlaşmalara bireysel muafiyet verilebilmesinin şartları 25.02.2010 tarih ve 10-19/229-87 sayılı Delta ve 18.03.2010 tarih ve 10-24/338-122 sayılı Total kararlarıyla belirlenmiş, söz konusu kararlardan sonraki tarihli muhtelif kararlarda da benzer nitelikteki anlaşmalara bireysel muafiyet tanınmıştır. Anılan kararlarda; dikey anlaşmaların, daha önce üzerinde hiçbir gerçek ve/veya tüzel kişi tarafından akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde kurulmuş yeni akaryakıt istasyonlarına ilişkin olmaları ve akaryakıt istasyonlarına özgü yatırımların dağıtıcı tarafından üstleniliyor olması dikkate alınarak, bayilerin beşinci yılın sonunda, dağıtım firması tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona erdirebilmeleri konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla, 10 yıla kadar muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.

210 Kurulun yukarıda anılan kararlarında ortaya koymuş olduğu koşulları sağlayan dikey anlaşmalara bireysel muafiyet tanınmış ve söz konusu dikey anlaşmalara ilişkin olarak ilgili bölümlerde ayrıntılı değerlendirme yapılmıştır. İlgili bölümlerde belirtilmeyen diğer anlaşmalar bakımından ise 2002/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen sınırı aşan süreler için bireysel muafiyet tanınmasının mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I.3. Lukoil Hakkındaki Şikâyetler, Tespit ve Değerlendirmeler

I.3.1. Talya Taşımacılık Taah. İnş. Malz. Tic. San. Ltd. Şti. (Talya Taşımacılık)

Talya Taşımacılık tarafından gönderilen ve kurum kayıtlarına 27.06.2011 tarih ve 4719 sayı ile giren başvuruda, Lukoil'in söz konusu bayinin faaliyet gösterdiği taşınmaz üzerinde sahip olduğu intifa hakkının kaldırılmasını talep eden ihtarname yer almaktadır.

Konuyla ilgili olarak, Lukoil temsilcisi tarafından gönderilen yazıda özetle;

220 - Söz konusu istasyon ile Lukoil arasındaki bayilik ilişkisinin, eski işletmeci Şeneller Akaryakıt ve Gıda Ürünleri Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti. ile 21.06.2006 tarihinde imzalanan bayilik sözleşmesiyle başladığı ve bayilik sözleşmesine konu istasyonun arazisi üzerinde 21.12.2021 tarihine kadar geçerli olacak şekilde 15 yıl süreli intifa tesis edildiği,

- Ancak söz konusu ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca, 21.06.2011 tarihinde sona erdirilmesi gerektiğinden, Lukoil'in, Beyoğlu 34. Noterliği marifetiyle düzenlediği 24.08.2011 tarihli ihtarnamenin ekinde, ilgili istasyonda kendi lehine düzenlenen intifanın kaldırılması için taşınmaz maliki Talya Taşımacılık yetkilisi lehine düzenlediği ihtarnameyi Talya Taşımacılık'a gönderdiği

ifade edilmiştir.

230 Yukarıdaki açıklamalar ve dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde, Lukoil'in, anılan gayrimenkul üzerinde kendi lehine tesis edilmiş olan intifa hakkının kaldırılması hususunda Talya Taşımacılık yetkilisine vekâletname verdiği görülmüştür. Bu kapsamda, anılan taşınmaz üzerindeki intifa hakkının terkininin sağlanabileceği değerlendirilerek, başvuruya konu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

I.3.2. Aşkın Petrol Ürünleri İnşaat Turizm Nakliyat San. ve Tic Ltd. Şti. (Aşkın Petrol)

Aşkın Petrol tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 24.08.2011 tarih ve 6149 sayı ile giren başvuruda, tapuda Kırıkkale İli, Merkez/1 İlçesi, Kurtuluş 1. Kısım Mahallesi 593 Ada, 21 Parsel'de kayıtlı bulunan işletme üzerinde 18.09.2005 tarihinde Lukoil ile imzalanan

240 Bayilik Sözleşmesi ve İntifa Sözleşmesi'nin 18.09.2010 tarihi itibarıyla 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca sona ermesine rağmen tarafların 18.09.2005 tarihli bayilik sözleşmesinin 01.08.2011 tarihine kadar aynı şartlarla yenilenmesi ve tapuda tescilli intifa hakkı ile ilgili işlem yapılmaması konusunda mutabık kaldıkları, 01.08.2011 tarihine kadar taraflar arasında yeni bir bayilik sözleşmesi akdedilmemesi durumunda ise istasyondaki tüm ariyetlerin iade edileceği ve Lukoil'in de intifa hakkını terkin edeceği hususlarında anlaşmış oldukları belirtilmiştir. Ancak intifanın 01.08.2011 tarihine kadar terkin edilmesi gerektiği halde, Lukoil tarafından intifanın kaldırılması yönünde herhangi bir işlem yapılmadığı belirtilerek, ilgili dağıtım şirketi hakkında gerekli işlemin yapılması talep edilmektedir.

Konuyla ilgili olarak, Lukoil temsilcisi tarafından gönderilen yazıda özetle;

250 - Aşkın Petrol ile Lukoil arasında 01.08.2011 tarihine kadar geçerli olan bayilik ilişkisi uyarınca, tarafların mutabık kalmaları üzerine, intifa hakkının kaldırılması konusunda tapuda herhangi bir işlem yapılmadığı,

- Tarafların bayilik ilişkisinin devamı yönünde anlaşamaması sebebiyle bayilik ilişkisi sona ermiş olup, Lukoil'in, bu tarih itibarıyla, ilgili akaryakıt istasyonu üzerindeki intifanın terkin edilebilmesini teminen, Beyoğlu 34. Noterliği marifetiyle düzenlediği 10.11.2011 tarihli ihtarnamenin ekinde, ilgili istasyonda kendi lehine düzenlenen intifanın kaldırılması için Aşkın Petrol yetkilisi Hakan Aşkın lehine düzenlediği ihtarnameyi yetkiliye gönderdiği,

260 - Aşkın Petrol'ün mevcut durumda İnter-Oil Petrol Dağıtım Nak. ve Tur. İç ve Dış Tic. Paz. A.Ş. ile bayilik ilişkisinde olduğu; bu bağlamda Lukoil'in sahip olduğu intifa hakkını, bayilik sözleşmesini uzatmak amacıyla kullanmadığı ve bayinin başka bir dağıtıcı ile çalışmasını önlemediği

ifade edilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar ve dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde, Lukoil'in, anılan gayrimenkul üzerinde kendi lehine tesis edilmiş olan intifa hakkının kaldırılması hususunda, istasyon yetkilisi Hakan Aşkın adına vekâletname verdiği anlaşılmıştır. Bu kapsamda, mezkûr taşınmaz üzerindeki intifa hakkının terkininin sağlanabileceği değerlendirilerek, başvuruya konu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı neticesine varılmıştır.

1.3.3. İl-Tu Petrol İnşaat Nakliyat Oto Turizm Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. (İl-Tu Petrol)

270 İl-Tu Petrol tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 27.09.2011 tarih ve 6737 sayı ile giren başvuruda, tapuda Ankara İli, Gölbaşı İlçesi, Karaoğlan Köyü, Kireçoçağı Mevkii, 2129 Parsel'de kayıtlı bulunan gayrimenkul üzerinde, 30.03.2005 tarihinde Lukoil lehine tesis edilen intifa hakkının, Lukoil tarafından tapudan terkin edilmesinin istendiği; ancak intifa hakkının kaldırılmadığı, bu çerçevede, Rekabet Kurulunun gerekli işlemi yapması talep edilmiştir.

Konuyla ilgili olarak, Lukoil temsilcisi tarafından gönderilen yazıda özetle;

280 - Söz konusu istasyon arazisi üzerinde, İl-Tu Petrol ile bağlantılı malikin, 15.01.2003 tarihinde Lukoil lehine 15 yıl süre ile intifa hakkı tesis ettiği ve taraflar arasındaki ilişkinin, 18.03.2010 tarihinde sona ermesine rağmen, 1 yıl süre ile uzatılarak tapuda intifa hakkı ile ilgili olarak bir işlem yapılmadığı,

- Ancak 18.09.2011 tarihi sonrasında tarafların bayilik ilişkisinin devamı yönünde anlaşamaması sebebiyle, İl-Tu Petrol yetkilisinin, Lukoil'in Beyoğlu 34. Noterliği marifetiyle 10.11.2011 tarihinde düzenlediği ihtarnamenin ekindeki vekâletname ile intifanın terkin edilmesi için yetkilendirildiği,

- Hâlihazırda şikâyet konusu istasyonda, İl-Tu Petrol'ün, İnter-Oil Petrol Dağıtım Nak. ve Tur. İç ve Dış Tic. Paz. A.Ş. ile bayilik ilişkisi içinde olduğu,

ifade edilmektedir.

290 Yukarıdaki açıklamalar ve dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde, Lukoil'in, anılan gayrimenkul üzerinde kendi lehine tesis edilmiş olan intifa hakkının kaldırılması hususunda Bayi yetkilisi adına vekâletname verdiği anlaşılmıştır. Bu kapsamda, söz konusu taşınmaz üzerindeki intifa hakkının terkininin sağlanabileceği değerlendirilerek, başvuruya konu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

I.3.4. Adem Köksal Oğulları Kollektif Şirketi (Köksal Petrol)

300 Köksal Petrol temsilcisi tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 13.10.2011 tarih, 7115 ve 7116 sayılar ile giren başvurularda, Lukoil ile 22.12.2006 tarihinde imzalanan bayilik ve işletmecilik sözleşmesi ile 15.01.2007 tarihinde imzalanan bayilik sözleşmesi kapsamında tapuda Ordu İli, Merkez İlçesi, Yeni Mahalle, Sahil Caddesi, 270 Ada, 18 Pafta, 5-6 Parsel'de kayıtlı bulunan arsa üzerinde, 25.01.2007 tarihinde Lukoil lehine 20 yıllık (5 yıllık sürelerle) intifa hakkı tesis edildiği belirtilmiştir. İlgili teşebbüs tarafından, rekabet mevzuatı uyarınca, 25.01.2012 tarihinde söz konusu dikey ilişkinin sonlandırılması gerektiğinden, bu tarihten sonra Lukoil tarafından kendilerinin sözleşme yapmaya zorlanmaması konusunda görüş verilmesi ve tapudaki intifa şerhinin de 5 yıllık süre göz önüne alınarak düzenlenmesi hususlarında gerekli işlemlerin yapılması talep edilmektedir.

Konuyla ilgili olarak, Lukoil temsilcisi tarafından gönderilen yazıda özetle;

- Lukoil ile Köksal Petrol arasında 22.12.2006 tarihinde bayilik sözleşmesi imzalandığı ve 26.01.2007 tarihinde de bayilik sözleşmesine konu olan istasyon arazisi üzerinde işletme ile bağlantılı malikler tarafından Lukoil lehine 20 yıl 5 gün süreli intifa tescil ettirilmiş olduğu,
- 310 - 22.12.2011 tarihinde sona erecek olan bayilik ilişkisinin bu tarihe kadar grup muafiyetinden yararlanacağı,
- Lukoil'in işletmeci malikin bayilik ilişkisini sonlandırmak istemesi halinde söz konusu intifanın kaldırılması veya kısaltılması ile ilgili olarak gerekeni yapacağı ifade edilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar ve dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde, 22.12.2006 tarihinde taraflar arasında kurulan dikey ilişkinin, 22.12.2011 tarihine kadar grup muafiyetinden faydalandığı görülmüştür. Bu çerçevede, söz konusu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı anlaşılmıştır.

I.3.5. MSY Turizm İnş. Yem. Tem. Hiz. Pet. Ür. San. ve Tic. Ltd. Şti. (MSY Petrol)

320 MSY Petrol temsilcileri tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 17.10.2011 tarih ve 7161 sayı ile giren başvuruda, tapuda Bursa İli, Osmangazi İlçesi, Küçükbalıklı Mahallesi, 7014 Pafta, 3 Parsel'de kayıtlı bulunan taşınmazın, 06.01.2009 tarihinde MSY Petrol tarafından devralındığı; söz konusu gayrimenkul üzerinde, 12.06.2008 tarihinde Lukoil lehine tanınmış 20 yıl süreli intifa hakkı bulunduğu ve MSY Petrol'ün 12.06.2008 tarihinde söz konusu dağıtım firması ile imzalanan bayilik sözleşmesi gereğince faaliyet göstermekte olduğu yer almaktadır. Başvuruda, 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca söz konusu ilişkiye tanınan muafiyetin 11.06.2013 tarihinde sona ereceği belirtilerek, intifa hakkının 5 yıl süreli olacak şekilde tapu kayıtlarında düzeltilmesi talep edilmektedir.

330 Konuyla ilgili olarak, Lukoil temsilcisi tarafından gönderilen yazıda özetle;

- Lukoil ile söz konusu istasyonun eski maliki olan Çekirge Akaryakıt Nakliyat İnşaat Gıda Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti. arasında 24.07.2008 tarihinde bayilik sözleşmesi imzalandığı ve 12.06.2028 tarihine kadar geçerli olacak şekilde intifa hakkı tesis edildiği,

11-60/1566-557

- Söz konusu bayinin 31.10.2008 tarihinde MSY Petrol'e satılarak devredildiği ve 22.06.2009 tarihinde Lukoil ile MSY Petrol arasında bayilik sözleşmesi imzalandığı,

- Taraflar arasındaki bayilik ilişkisinin 12.06.2013 tarihine kadar grup muafiyetinden yararlanacağı,

- İşletmeci malikin bayilik ilişkisini sonlandırmak istemesi halinde ise Lukoil'in söz konusu intifanın kaldırılması veya kısaltılması ile ilgili olarak gerekeni yapacağı

340 ifade edilmektedir.

Yukarıdaki açıklamalar ve dosya kapsamındaki bilgi ve belgeler çerçevesinde, Lukoil ile MSY Petrol arasında kurulan dikey ilişkinin 12.06.2008 tarihinden itibaren 5 yıl süre ile 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı görülmüştür. Bu çerçevede, söz konusu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

350 1-Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. ile Talya Taşımacılık Taah. İnş. Malz. Tic. San. Ltd. Şti., Aşkın Petrol Ürünleri İnş. Tur. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. ve İl-Tu Petrol İnş. Nak. Oto Tur. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti. arasındaki dikey ilişkinin sona erdirilmiş olması nedeniyle 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığına,

2- Lukoil Eurasia Petrol A.Ş. ile MSY Tur. İnş. Yem. Tem. Hiz. Pet. Ür. San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Adem Köksal Oğulları Koll. Şti. arasındaki dikey ilişkinin hâlihazırda 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanması nedeniyle, söz konusu dikey ilişki ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.